

LEVÉLTÁR

A RIMASZOMBATI

EGYESÜLT PROTESTANS GYMNASIUM

XXXI-dik

ÉRTESÍTŐJE

az 1883/84. tanévről.

KÖZLI:

FÁBRY JÁNOS,
EZ ÉVI IGAZGATÓ.

— A VII-dik osztály 1884. szept. 1-én meg fog nyitattni. —

RIMASZOMBATBAN,

NYOMATOTT NÁRAY J. A. GYORSSAJTÓJÁN.

1884.

A RIMASZOMBATI

EGYESÜLT PROTESTANS GYMNASIUM

XXXI-dik

É R T E S I T Ó J E

az 1883/84. tanévről.

KÖZLI:

FÁBRY JÁNOS,
EZ ÉVI IGAZGATÓ.

— A VII-dik osztály 1884. szept. 1-én meg fog nyitattni. —

RIMASZOMBATBAN,
NYOMATOTT NÁRAY J. A. GYORSSAJTÓJÁN.
1884.

I.

Egy lap a gymnasium történetéből.

A negyedik tized ez első éve új időszakot nyit meg iskolánk történetében.

Még csak eszmeképen élt bennünk, midőn a negyedszázados jubileumot ünnepeltük, hogy a magyarság ez emporiumát biztosítsuk, kiegészítsük. A modus vivendit, mint egyesült prot. középiskola, a hazai protestansságtól és Rimaszombat városától, eddig is egyik főpártfogójától reménylettük. Hitfeleinkhez intézett „Kérelmünk“ azonban az óhajtott sikerre nem vezetett, Rimaszombat városa pedig, mint megyei székhely utalva lőn más, különböző irányú alkotásokra, melyek rendkívüli mértékben vették áldozatkészségét igénybe; minélfogva a gymnasiumnak a törvényes kellékeknek megfelelően sem szervezését sem kiegészítését biztositanunk nem lehetett.

Az önfentartás ösztöne mutatta ki tehát az egyetlen mentő eszközt, melyet a középiskolai törvény 47. §-a biztosít azon felekezeti középiskolák számára, melyek „nem bírnak saját erejükből a törvényes kellékeknek megfelelően“ szervezkedni. Ezért fordultunk közvetlenül a nm. vallás- és közoktatási m. kir. Miniszter urhoz, egy öttagú küldöttség által nyujtván be (1883. jún. 29.) kérelmünket az államségély tárgyában. Gömör y Oszkár, minist. osztálytanácsos ur, mint a v. és közokt. miniszter kiküldöttje (sept. 7.) körünkben megjelenván, a tárgyalások megindultak. Ezeknek alapján jött létre azon „Szerződési tervezet“, mely szerint iskolánknak a törvényes kellékeknek megfelelő szervezésére és nyolczosztályúvá leendő kiegészítésére a szükségelt

hétézer forintnyi államsegély biztosítatik azon föltételek mellett, „hogy az iskola felkezeti jellege továbbra is megmarad, ennek fenhatóságai s igazgatása az eddigi állapotban meghagyatnak, a ministerium a kilencz rendes tanár közül négyet kinevezni jogosult lesz ugyan, azonban ezeket csak protestans pályázók közül s a paritás megtartásával nevezheti ki, fegyelmi tekintetben pedig ezek is a felekezeti hatóságok alá fognak tartozni; mi viszont a miniszterium vezetése alatt álló gymnasiumok tantervét fogadjuk el.“

Ezen — a rozsnyóihoz hasonló elveken és föltételeken alapuló — szerződést a tiszai ág. h. ev. Egyházkerület nevében ft. Czékus István püspök úr elfogadta, ratifikálta és aláírta; azonban a Tiszáninneri helv. h. ev. Egyházkerület, melynek Ungvártt (1883. sept. 25. 26.) tartott közgyűléséhez terjesztettük föl, ama konventi határozat értelmében miszerint felekezeti iskoláink részére netán igénybe veendő államsegély mennyiségére s a segélyezés módozataira nézve az összes magyarországi prot. iskolákat illetőleg együtt kíván határozatot hozni, illetve fölterjesztést tenni a vallás-és közoktatásügyi kormányhoz és ebből kifolyólag, míg egy részről az adatok összegyűjtésével már megbízta az egyházkerületeket, másrésztől odautasítani rendelte a felekezeti iskolákat fentartó testületeket, hogy beavárván az egyet. konvent idevonatkozó intézkedéseit, külön-külön ne folyamodjanak segélyért“, kérelmünknek — a szerződés elfogadása iránt — érdemleges tárgyalásába nem bocsátkozott.

Az ügynek szabályszerű lebonyolítását igazgató-választmányunk élénken óhajtván, miután ft. Kun Bertalan püspök urtól arról értesült, hogy ez 1884. jan. 20-ról 2165. sz. a. kelt miniszteri leirat szerint „az egyezés szerinti államsegély fölvételét mi sem fogja gátolni, mihelyt a

tiszáninneri ref. egyházkerületi hatóság hozzájárulása lesz kieszközölhető“; legott „Emlékirat“ alakjában terjesztettük elő első sorban a mélt. és főt. ref. konvent elé terjedelmesen indokolt kérelmünket. Midőn pedig ezen speciális esetben a ft. konvent f. évi márcz. hóban Budapesten tartott közgyűlésén 57. számú határozata által „csak a teljesen ref. egyház fenhatósága alatt álló gymnasiumokra“ mondta ki alkalmazhatónak a kolozsvári konvent 44. számú határozatát s beleegyezik, hogy a fenforgó kérdésben a Tiszáninneri ref. Egyházkerület „saját hatáskörében határozon“; az igazgató-választmány egy küldöttség (Baksay István, Csider Károly, Terhes Pál,) által terjeszté a f. évi april 30-án Miskolczon tartott egyházkerületi gyűlés elé a szerződés ügyét. Így jött létre azon határozat, melyet fontosságánál fogva és mert az annyi időn át huzódó kérdést végre megoldotta, e helyen is jónak láttuk szó szerint közleni:

„15 sz. Olvastatott az egyetemes konvent 1884. márcz. 17—23. napjain Budapesten tartott közgyűlésében fölvett jegyzőkönyvének 57. számú s a rimaszombati egyesült prot. gymnasium államsegélyben való részesítése tárgyában hozott határozata, melyben tekintetbe véve, hogy a rimaszombati egyesült prot. iskolának az államtól az 1883. XXX. t. cz. 47. §. alapján nyerendő segély elfogadásának módozatait tárgyzó szerződése még a kolozsvári konventet megelőzőleg jött létre; tekintve, hogy a jelzett hatosztályú gymnasium saját erején nemcsak az országos törvény követelményeinek megfelelőleg berendezkedni nem képes, de egyáltalában még eddigi existenciáját sem tarthatná fen; tekintve, hogy ezen intézet fenmaradása és virágzása úgy általános protestans és főkép nemzetiségi szempontból, valamint a két testvér protest. felekezet között fenálló és itt egy külső tényben, az egyesülés tényében is megvalósított testvériség érdekéből mindenk felett óhajtvandó; tekintve, hogy a kormányval kötött szerződés föltételei az intézet felekezeti jellegét a jelenben legalább nem veszélyeztetik; végre hogy a jelzett gymnasium sorsa fölött reformált egyházunk csak részben intézkezhetik s hogy a tiszai ágostai egyházkerület az állam-

segély elfogadásába beleegyezését már megadta: a kolozsvári konvent jegyzőkönyve 44. sz. a. hozott felfüggesztő határozatát csak a teljesen a reformált egyház fenhatósága alatt álló gymnasiumokra alkotottnak tekintvén, kimondotta az egyetemes konvent, hogy a fenforgó kérdésben a maga részéről elvi akadályt nem lát s azért beleegyeznek, hogy egyházkerületünk hozzá beterjesztett, azonban a mult évi Ungváron tartott őszi közgyűlésünk 77. sz. határozata szerint, a kolozsvári konvent fenebb hivatkozott határozata alapján tárgyalás alá nem vett ezen szerződés érdemében, saját hatáskörében határozzon.

Ezen konventi határozat folytán olvastatott a többször említett rimaszombati gymnasiumnak az államkormányval 1883. szept. 8-án kötött szerződése, melynek értelmében a rimaszombati egyesült hatosztályú prot. gymnasium azon czélból, hogy magát nyolczosztályúvá alakíthassa s az országos törvény kívánalmainak megfelelőleg rendezhesse: az 1883: XXX. t. cz. 47. §. alapján 7000 forint államsegélyt vesz igénybe azon föltétel alatt, hogy az intézet felekezeti jellege továbbra is megmarad; az intézet igazgatása eddigi fenhatóságai alatt hagyatik; kilencz tanár közül négyet az állam nevez ki, de csak a prot. pályázók közül és a paritás szoros megtartásával s fegyelmi tekintetben ezek is a felekezeti hatóságok alá tartoznak; ellenben az intézet a miniszterium vezetése alatt álló közép-iskolák tantervét fogadja el.

Ezen szerződés és az ennek el- vagy el nem fogadása folytán előállandó viszonyok komoly tanácskozás alá vétetvén,

egyházkerületünk a rimaszombati egyesült prot. gymnasiumnak az állammal kötött ezen szerződését s a v a z a t t ö b b s é g e l, a konventi határozatban foglalt s fentebb részletesen fölsorolt indokok alapján, és még azért is, mert belátta azt, hogy az egyházkerületünk fenhatósága alá úgy is csak részben tartozó ezen gymnasiumnál a testvér ágostai felekezettel kötött egység folytán tényleg előállott viszonyok fölbontására és így az iskola megsemmisítésére vezetne az, ha a tiszai ágostai egyházkerület által már megerősített jelen szerződéstől a jóváhagyás megtagadtatnék, — maga részéről annyival inkább megerősíti, mert a kolozsvári konvent 44. sz. a. hozott határozatában föllállított s egyházkerületünk által csak he-

lyeskelhető elvet, maga a konvent sem tartja ezen, mint nem tisztán reformált jellegű iskolára alkalmazhatónak“.

Ennek következménye lön, hogy a mélt. vallás-és közoktatási Miniszter úr a végleges szerződést négy eredeti példányban aláírva főt. Czékus István püspök úr utján a gymnasium igazgató-választmányához aláírás végett elküldte. Majd a két testvér prot. egyházkerület püspökei által is aláíratván, mint teljes érvényű szerződés eredeti példányai a vallás- és közoktatási m. kir. miniszteriumnak, a gymnasiumnak és a két egyházkerület főhatóságainak megküldettek.

Hogy kitűnjék, mily alapon és föltételek mellett szerződött az államkormányval a gymnasium, a szerződés lényegesebb pontjait a következőkben közöljük:

Szerződés,

mely egyfelől a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium, másfelől a rimaszombati egyesült prot. gymnasium igazgatóválasztmánya, mint az iskolát fentartó testületek képviselősege között, a nevezett gymnasiumnak állami segélyezése iránt az 1883-ik évi XXX-ik t. cz. 47. §-a értelmében kötöttet.

I. A kishonti ág. ev. esperességnek osgyáni s a rimaszombati helv. hitv. ev. egyháznak rimaszombati gymnasiumaikból 1853-ban egyesült s azóta „rimaszombati egyesült prot. hatosztályú gymnasium“ elnevezés alatt működő tanintézetnek igazgató választmánya, mint a fentartó testületek képviselősege, s az iskolának közvetlen fenhatósága érezvén azt, hogy az iskola alapítványaiából a kor és törvény követelményeinek minden tekintetben megfelelő módon, a maga erején egy, a helyi kulturális és nemzetiségi érdekeknek, valamint a közóhajnak megfelelő teljes gymnasiumot fen nem tarthat, annál kevésbé új beruházásokkal s a mai viszonyoknak megfelelőleg díjazott tanerőkkel el nem láthat: maga kérelmezte a vallás és közoktatásügyi miniszteriumtól az 1883-ik évi XXX-ik t. cz. 47. §-a alapján azt, hogy megfelelő államsegélyben részesíttessék és azt a két prot. felekezet illetékes egyházi főhatósága beleegyezése és helyben hagyása mellett, a szükséges jogfentartásokkal és kötelezettségekkel önként elfogadja.

II. E végből a mellékleten /- alatt kimutatván egyfelől az iskola tőkéinek és alapítványainak biztosított kamatjövendelmét

az ingatlanok haszonélvezetéből befolyó bérösszeget, valamint az eddig is szedett tandíjakból biztos számitással felvehető bevételt, ugyszintén az ösztöndíj-alap évi jövedelmét, nemkülönben a rendes évi adományok összegét, s végre a jó karban levő és megfelelő épületek béregyen- s a felszerelések használati egyenértékét, melyek mindössze 9361 frt. évi összeget képviselnek, másfelől a törvényes és korszerű igényeknek megfelelő, bár a legszigorubbán számított szükségletet, mely egy teljesen fölszerelt, nyolcz osztályu főgymnásiumnál 16440 frtra számítható; az ezen összeállításból kitünő 7079 frt. fedezetlen hiány pótlására számítható kerekszámban 7000 frt. évi államsegélyt kér és vesz igénybe, illetőleg fogad el, melynek az államköltségbe való fölvételét és abban állandó tételül megtartását mindaddig, míg azt az iskola és annak felekezeti főhatóságai igénybe veszik, a vallás és közoktatásügyi miniszter ezennel megajánlja és megigéri és az 1884-ik évi január 1-sejétől számítva előleges negyedévi részletekben folyóvá teendőleg az 1884-ikre 5000, 1885-ikre 6150, 1886-tól kezdve s a következő évekre a 7000 frtot a rimaszombati m. kir. adóhivatalnál állandóan utalványozza.

III. E szerint az iskolának saját vagyonából és bevételeiből való jövedelme 9361 frtot, az állami hozzájárulás pedig 7000 frtot tevén, az idézett törvényszakasz (d.) pontja szerint az intézetnek eddigi felekezeti jellege s önkormányzati jogköre épésben fentartatik, s a tanintézet felett való összes igazgatási jog az idézett törvényszakasz a.) b.) és c.) pontjainak s azok alapján az alább következő pontozatoknak meghatározásai mellett továbbra is az iskolát fentartó testületeket s ezek egyházkerületi főhatóságait illeti, s a vallás és közoktatásügyi miniszter csak is a felügyeleti jogot gyakorolja a segélyezett iskola irányában.

A IV. pont szól azon kötelezettségről, melyet a fentartó testületek elvállaltak „míg ezen szerződés érvényben áll“, hogy az igazgatóval 9 rendes tanárt alkalmaznak egyenként ezer frt fizetéssel és százötven frt lakpénzzel, valamint a többi (rajztanár, segédtanár, melléktanárok) tanárokról s az iskola egyéb szükségleteiről intézkedik.

Az V. pont meghatározza, hogy a 9 rendes tanár közül négyet a miniszter nevez ki, még pedig „nyilvános pályázat útján a tanári testület és igazgató választmány meghallgatása után“, s „mindenesetre fele részben ágost. h. ev., fele részben pedig helv. h. ev. egyének közül“. A többi tanár választása az igazgató-választmány jogköréhez tartozik.

VI. Az igazgatót az igazgató-választmány a rendes tanárok közül három évről három évre, felekezetek szerint váltakozva választja. A választás a vallás és közoktatási miniszternek mindenkor bejelentendő. A paritás fenebbi elvének megsértése nélkül mindenki ismételtén is megválasztható.

A VII. pont a jelenleg alkalmazásban levő tanárokról intézkedik, valamint megjelöli azon tanszékeket fő tárgyaikkal együtt, melyekre az új tanárok kinevezendők lesznek.

VIII. Az igazgató választmány, mint az iskola-fentartó testületek képviselője, az idézett törvényszakasz a) pontja értelmében kijelenti, hogy az iskolának ez idő szerint meglévő minden alapítványa és tőkepenze, épületei és mindennemű ingó és ingatlan vagyona továbbra is az intézet tulajdona marad, s annak jövedelmei azontúl is az intézet céljára fognak fordítottatni, valamint ha ezen szerződés az idők folytán akár azért, mert az intézet s annak főhatóságai az államsegélyt továbbra igénybe nem veendik, akár bármely más okból az megszűnnék: az intézetnek időközben államsegély igénybevétel mellett leendő mindennemű ingó és ingatlan vagyonbeli gyarapodása és fölszerelése az iskola osztatlan birtokában maradnak s azok iránt az állam semmi kártérítési igényt nem támaszthat; ugyszintén a netalán létrejövendő és az iskolát illető új alapítványok is, hacsak ez iránt az alapítók másként nem rendelkeznek.

IX. Az iskola-fentartó testületek kötelezik magukat az idézett törvényszakasz b) pontja értelmében, hogy gymnasiumukban a vallás és közoktatásügyi miniszter által a rendelkezése és közvetlen vezetése alatt álló gymnasiumokra nézve kiadott, vagy jövőre kiadandó tantervet alkalmazandják. Azonban fentartják maguknak, hogy azontúl is akár egyes rendes tárgyak bővebb előadása, akár rendkívüli tantárgyak fölvétele iránt a felekezeti főhatóság rendelkezéseit, melyek az elfogadott tantervvel ellenkezésben nem állanak s melyeket a miniszternek előlegesen bemutatni tartoznak, követhessék.

A X. pont a tandíjt állapítja meg, s a tandíjmentességet írja körül.

XI. Azon esetben, ha a tandíjból a fent kitett 3000 forintnál több folya be, a felesleg kizárólagosan tanszerekre fordítandó. A tandíjt esetről esetre a miniszter az igazgató választmány ajánlatára fölemelheti vagy leszállíthatja.

XII. A gymnasium évi számadásai az igazgató választmány által megvizsgáltatván s helybenhagyatván, az egyházi főhatóság útján a vallás- és közoktatási miniszterhez tudomásvétel végett fölterjesztendők.

az I. oszt. 42 megvizsgált közül 4 jeles, 29 első-, 9 másodrendű,						
a II. " 29 " " 4 " 20 " 5 "						
a III. " 25 " " 5 " 14 " 6 "						
a IV. " 27 " " 3 " 14 " 10 "						
az V. " 18 " " 7 " 7 " 4 "						
a VI. " 12 " " 2 " 9 " 1 "						
összes. 153 " " 25 " 93 " 35 "						

Márcz. 26-án viseletért 23-an, hanyagságért 39-en intettek meg. Jun. 24-én történt osztályozás eredménye e jelentés megírásakor még fölvehető nem volt. —

Az I. félévi szigorlatok jan. 26—31., a II. féléviéek jun. 18—23. napjain, a kövizsgálatok pedig jún. 25-én tartattak következő rendben: d. e. 8—10-ig az V. VI., 10—12-ig a III. IV., d. u. 2—4-ig a II., 4—6-ig az I. osztályban. Ezeket megelőzte a Kazinczy-ünnepély jun. 15-én d. u. 3 órakor a nagyteremben; ugyanakkor rajzkiállítás a VI. oszt. termében, és jun. 22-én d. u. 6 órakor tornászatról a gymn. udvarán.

Egészségi állapota az ifjuságnak kedvező volt. Egyes betegségi esetek nagyobb számú mulasztásokat nem okoztak. Csak két esetben fordult elő 40 és 81 óra mulasztás. Ezekon kívül még két esetet jegyezhetni fel. Az egyik tanuló a tavaszszal itt uralkodott kanyaróban szenvedett; a másik pedig kiujult bőrkütege miatt a budapesti Stefánia-kórházban gyógyítatott. Fájdalom, hogy a halál mégis két áldozatot követelt, a mi nálunk hallatlan eset. Az egyik okt. 22-én elhunyt Medzihradszky Mihály II. oszt. szorgalmas és szerény ifjú, kinek atyja a távol Árvából már csak ravatalához érhetett; a másik Czene József, a VI. osztálynak egyik legjelesebb növendéke, kit a halál épen újév napján ragadott ki szülőinek köréből. — Mindkettőnek koporsóját a pályatársi kegyelet nyújtotta koszorúk boríták. Nyugodjanak az élet hajnalán elhunytak békével!

Tervezve lön a megyei kórházban egy betegszoba biztosítása az ifjuság számára; ennek megvalósítása azonban a jövő feladata marad. Gondoskodva lesz, hogy szükség esetén a kitünően berendezett kórházban beteg tanulóink felvétessenek, annyival inkább, mivel a kórház főorvosa Dr. Szabó Sámuel úr, egyszersmind mint gymnasiumi orvos, növendékeinket évek hosszú sora óta annyi önzetlenséggel részesíti orvosi kezelésben,

mikép e helyütt is hálás elismerésünket s őszinte köszönetünket tolmácsoljuk a gymnasium részéről.

Egyébiránt az ifjuság egészségének fentartására irányzott törekvésünk nem maradt sikertelen. A tornagyakorlatok összekötvé gyakoribb kirándulásokkal s a nagy vásártéren mint kijelölt játékhelyen rendezett nagyobb testi mozgást s erőt igénylő játékaival a meglankadott lélekre jó hatással bírtak. Fürdőhelyül a gymnasium birtokában levő s a Rima-folyóra érő téren 50 □ ölnyi terület jelöltetett ki. Berendezése a jövőre van fenntartva. — Megemlítendő, hogy a helybeli korcsolyázó-egyesület ez idén is 10 drb. ingyen-jegyvet bocsátott a szegényebb és szorgalmas tanulók használatául a tanári-kar rendelkezésére. Fogadja az egyesület őszinte elismerésünket szivességeért.

Tavaszi mulatságát az ifjuság május 29-én tartotta meg a szabadkai erdőben. Ez alkalommal lön először kibontva az új zászló, mely a „májusi alap“-ból készítettett. A zászló vörös faille-selyem, mezején — Tóth János tanár tervezte rajz szerint — aranyszállal és selyemmel művésien himzett babér- s tölgygalyakból font koszorúban a gymnasium czímerét foglalja magában, felül csillaggal és 1853. (az egyesülés éve), alul 1884. évszámmal; szegélyzete harántos nemzetiszínű. Szivességből készítette a helybeli felsőbb leányiskola növendékeinek segédlete mellett: Jelinek Józsa k. a. okleveles tanítónő.

A vallásosság ébrentartására a tanári-kar nagy súlyt fektetett. Vasárnaponként egy—egy tanár vezetése mellett mindkét prot. felekezetű tanulók (a r.kath. is) saját templomaikat szorgalmasan látogatták, s áhitattal vettek részt az istentiszteletben. A téli hónapokban az ágost. h. ev. ifjusággal az iskola-épületében tartottak az illető tanárok fölváltva istentiszteletet. Urvacsorában a helv. h. ev. ifjuság a rendes időszakokban részesült s áldozó-csütörtökön 11 confirmáltatott; az ág. h. ev. tanulók a reformáció vasárnapján és áldozó-csütörtökön járultak az úr asztalához, ez utóbbi alkalommal heten confirmáltattak.

A tanítás egész éven át akadálytalanul folyt. Jelentékeny segítségünkre voltak Szalóczy Dániel ref. lelkész és Nagy Sándor ref. s.-lelkész urak abbéli szives készségükkel, melylyel — az előbbi évek óta — ez idén a vallástanítást a négy alsó osztályban teljesítették. Őszinte köszönet a buzgó munkáért! —

Elismerésünket érdemelte ki Fazekas Ferencz tanár úr is, ki a gyorsírást két felső osztályunkban díjtalanul vezette.

Üdvözlő iratot intéztünk: Dr. Vandrák András eperjesi tanárhoz félszázados, ft. Czékus István ev. püspök rozsnói papságának 25 éves jubileuma s a miskolczi ág. h. ev. egyház évszázados emlékünnepe-; ellenben részvétiratot a közsmárki ág. h. ev. lyceum tanárkarához Stentzel Hugó volt igazgató elhalálózása alkalmából.

Talán e jelentés keretében megemlítendő még, hogy az igazgató-választmány a bezáró vizsgálatokig 14 rendes ülést tartott, gyakrabban foglalkozván az államsegély ügyével, hogy a tanári-kar az ösztöndíjak s jutalmak kiosztásaig 33 tanácskozmányt tartott. Junius hó 7-én az igazgató választmány elnökül Dapsy Vilmos urat, gymnasiumunk ezen legkiválóbb oszlopférfiát, kit a tanári-kar politikai pályájának félszázados évfordulóján (jun. 1.) személyesen üdvözölt, igazgatóul a következő három évre Baksay István veterán tanárt választotta.

Az ifjuság a szabadságszobor alapjára 22 ft. 43 krt gyűjtött. Ehhez járult: az I. osztályból: Hütter Adolf, Kovács Zs. 20—20 kr., Botto I., Cziper I., Franz I., Freiman H., Hurray I., Karpinszky Gy, Kriska J., Krno V., Marsovszky E., Szmik Gy., Vinis V., Vitályos J., 10—10 krral; a II. oszt.-ból Brósz I. 50 kr., Hajso G., Papszász J. 15—15 kr., Bory L., Buro J., Csapó J., Csesznok P., Csisko J., Csutor B., Glatler M., Hrecska J., Káposztás L., Katona Z., Kilián O., Koncsek K., Krmann L., Ondrejovics S., Papp L., Rakottyay L, Seidner B., Szabó L., Zwicker A., 10—10 kr., Vasko L. 8 kr., Király M. 5 kr. — III. oszt. Horváth K. 40 kr., Deutsch E., Feldmesser P., Fülep B., Král E., Pásztor L., Ranosztay Gy., Remenyik L., Szomor D. 20—20 kr, Husek V., Juhász L., Smidt S., Soós B., Vincze G. 10—10 kr. — IV. oszt. Reguly K., Révay J. 50—50 kr., Nagy-Molnár I., Tóth B. 40—40 kr., Fábry P., Kalas B., Pongó Gy., Sáfrán G., Soós L., Tóth M. 30—30 kr., Bory K., Chászár I., Demeter D., Gaál S., Imre J., Kovács A., Laurency J., Lefkovics F., Lencso I., Matos J., Soós B. 20—20 kr., Bargár L., Engler P., Krmann A., Szombathy L. 10—10 kr. — V. oszt. Ginzery B. 1 frt., Kishonthy Á. 50 kr., Albert J. Bárdosy M., Bargár E., Braun S., Egly E., Glózer L., Karpinszky L., Papszász Gy., Tóth K., Varga J. 30—30 kr., Andrásy

K., Benedek L., Lámer J., Nagy J., Ozdinyi J., Slezinger M., Ruttkay Z. 20—20 kr. — VI. oszt. Kovács A., Sándor Sz., Richter A., Tóth L., Vozáry B., Zsolnay P. 30—30 kr., Janko, Krcs K., Nagy D., Szabó M., Szkalos S. 20—20 kr., Vicziány L. 10 kr. — Ezen összeg a gömörmezei alispáni hivatalnak adatott át.

Az országos kiállításra a következő tárgyak fognak be-küldetni: a tanulók írásbeli dolgozatai és rajzai, 4 köt. Érdem-könyv, a gymn. épület rajzai, Emlékkönyv, Zachar G. tanár méterrúdjai a törtszámok tanításához, Tóth J. tanár készülékei a cycloisok előállításához stb.

Végre hálás elismeréssel vettük a következő adományokat: a tiszai ág. h. ev. Egyházkerület évi segélyét 42 frtot, a gömöri helv. h. ev. egyházmegyétől 40 frtot, Dapsy Vilmos úr adományát 300 frt., Rimaszombat városaét 200 frt., a rimaszombati takarékpénztárét 300 frt., a gömörmezei nép- és iparbankét 100 frt.. Vitéz Lajos lelkész úrtól 1 frtot. — Mindezen kegyes adományokért, melyekkel a nemeskeblű pártfogók tanintézetünket gyámolítani méltóztattak, a gymnasium hálás köszönetét fejezzük ki; valamint azoknak is, kik egyéb intézményeinket támogatni sziveskedtek, őszinte elismeréssel adózunk. A köz-czélra tett adományok oly kölcsöntökek, melyek az emberiségnek kamatoznak.

III.

Az igazgató választmány.

Ez évi elnök: **Hámos József**, földbirtokos (lakik: Cseren-csényben). Tagok az ág. h. ev. részről: **Czéner Pál**, kishonti fő-esperes, szkálnoki lelkész; **Ruthényi Béla**, esperességi felügyelő (lakik: Ráhón); **dr. Marikovszky Gusztáv**, ez évi ig. vál. alelnök; **Glauf Pál**, rimaszombati lelkész; **dr. Patzek Mór**, megyei főorvos. — Helv. h. ev. részről: **Terhes Pál**, rimaszombati lelkész; **Csider Károly**, a rimaszombati h. h. egyház s a gömöri egyházmegye főgondnoka; **dr. Szabó Sámuel**, a megyei kórház főorvosa s Rimaszombat városának képviselője; **Szalóczy Dániel**, rimaszombati lelkész; **Molnár József**, ügyvéd. — Pénztárnok: **Dapsy Victor**. Ügyész: **Institórisz Endre**, ügyvéd. Jegyző: **Bodor István**, tanár. A tanári kart képviseli: az igazgató.

IV.

A tanári kar.

1. **Baksay István**, 40 év óta tanár, a VI. osztály főnöke; tanít: mennyiségtant a III—VI., történelmet az V. VI. osztályban; az énekkar felügyelője.

2. **Fábrý János**, 34 év óta tanár, a IV. osztály főnöke: tanít: magyar nyelvet, történelmet a IV., földrajzot a III. IV., természetrajzt a IV—VI. osztályban; a muzeum őre, a zeneiskola felügyelője s ez évi igazgató.

3. **Zachar Gusztáv**, 23 év óta tanár, a II. osztály főnöke; tanít: vallástant az I—VI., magyar és latin nyelvet a II., számtant az I. II. osztályban; az ifjúsági gyámegyesület elnöke.

4. **Polnisch János**, 15 év óta tanár, az I. osztály főnöke; tanít: magyar és latin nyelvet az I, német nyelvet a II—VI. osztályban, mint önkéntes tárgyat a francia nyelvet; tápintézet-i gondnok, az ifjúsági takarékpénztár felügyelője.

5. **Bodor István**, 13 év óta tanár, az V. osztály főnöke; tanít: magyar és latin nyelvet az V. VI., görögöt az V. osztályban; az önképző kör elnöke, a nagy könyvtár őre.

6. **Tóth János**, 8 év óta tanár; tanítja a rajzolást az I—VI., a mértant az I—IV., a szépirást az I. II. s a tornászatot az I—VI. osztályban; az ifjúsági könyvtár őre s a kézi munka vezetője.

7. **Fazekas Ferencz**, 5 év óta tanár, a III. osztály főnöke; tanít: magyar nyelvet és történelmet a III., latint a III. IV., görög nyelvet a VI., gyorsírást az V. VI. osztályban; a tanári tanácskozmányok jegyzője.

8. **Szalóczy Dániel**, ref. lelkész, tanítja a vallástant a helv. h. növendékeknek a III. IV. osztályban.

9. **Nagy Sándor**, ref. s. lelkész, tanítja a vallástant a helv. h. növendékeknek az I. II. osztályban.

10. **Mohler Károly**, r. kath. s. lelkész, tanítja a vallástant a r. kath. növendékeknek.

11. **Singer S. L.**, rabbi, tanítja az izraelita növendékeket.

12. **Szóllósy István**, elemi isk. tanító, tanítja a helv. hitv. egyházi éneklést.

13. **Törköly József**, elemi isk. igazgató-tanító, tanítja az ágost. hitv. egyházi éneklést.

14. **Fülep Benjámín**, elemi isk. tanító, tanítja az összhangzatos éneklést.

15. **Krcs József**, zenetanító.

V.

Tananyag az 188³/₄. évben.

I. OSZTÁLY.

Vallástan: (helv. és ág. hitv. ev.) Palesztina földrajza; az új szövetségi könyvek ismertetése k. k. Bibliái ismeret Wurga Jánostól. Het. 2 óra.

Magyar nyelv: Teljes alaktan mondattani alapon. A hangokról, a betűk minősége és felosztása; a mondat és fajtái, a mondatrészek; a beszédrészek; az ige és ragozása; a névszó és alkalmazása a mondatban, névszóragozás; szóképzés (ige- és névszóképzés), szótók. összetett szavak, Olvasmányul szolgáltak: mesék, mondák, rövid rajzok és elbeszélések; leírások; magyar történelmi elbeszélések; görög monda és történet; kisebb elbeszélő és alanyi költemények (könyv nélkül is). Alak- és mondattani dolgozatok s rövid elbeszélő irálygyakorlatok. Kk. Simonyi Zsigmond kis magyar nyelvtana es Lehr-Riedl magyar olvasókönyve I. kötet. — Het. 4 óra.

Latin nyelv: Alaktan szintén mondattani alapon: a betűk osztályozása, ejtése és írásmódja; a főnév és melléknév ejtegetése, az utóbbinak fokozása, a nem meghatározása, határozók képzése, számnév, névmás; az ige teljes cselekvő s szenvedő alakja, körülírt igehajlítás, álszenvedő igék a törendszer alapján. Olvastatott Róma őstörténetéből: alapítása, fejlődése az első három király alatt: Romulus, Numa Pompilius, Tullus Hostilius küzdelmei, polgári és vallási intézményei a Horatiusok és Curiatiusok összeütközéséig. Megfelelő írásbeli gyakorlatok. Kk. Bartal Antal és Malmosi Károly latin alaktana és gyakorló könyve. Het. 6 óra.

Földrajz: Magyarország és a Földközi tengert környező országok viszonyai. Az országok természeti viszonyainak leírása; a főbb topographiai adatok, városok és vidékek néprajza a lakosok főbb foglalkozásainak ismertetésével, nemkülönben a feltűnőbb föld- és kőzetnemeknek, jellemző növényeknek s állatoknak szemléltető leírása. Térképezés. Het. 4 órán. **Kk.** Dr. Brozik és Paszlavszky József „Földrajz“ gymnasiumok számára.

Szám-tan: Tizes számrendszer. Négy alapművelet egész számokkal. A tizedes egység-részek megismertetése mérőegységeken, — egymáshoz való viszonyításuknál azoknak a mérőegységhez való viszonyuk feltűntetése. A tizedes egység-részeknek a tizes számrendszerből való levezetése. Négy alapművelet tizedes törtekkel. 2. félévben: A közönséges egység-részek megismertetése a mérő egységeken, — azoknak egymáshoz való viszonyítása, — a négy művelet közönséges egység-részekkel. Időszámítás. Het. 3 órán.

Mértan: Planimetriai elemek. Pontok, vonalak és szögek fekvési és mérési viszonyai. A legfontosabb síkidomok tulajdonságai, u. m. három-, négy- és sokszög, különösen a szabályos és a kör. Az idomok összeillősége, hasonlósága szimetriája és terület meghatározása. A kerület és néhány fontosabb görbe vonal. A szemléleti oktatáshoz kivágott minták papírból. Het. 2 óra. Kézikönyv: Landau Alajos és Dr. Wohlrab Floris „Rajzoló geometriája“ I. f.

Rajz: A mértani ornamentális rajzolás elemei módszere-sen haladó táblarajzok után, előbb rajzeszközökkel, majd szabadkézzel; monochrom színezés. Het. 1 órán.

Szépíráás: magyar és német „Lövénnyi ütenymódja“ szerint. Het. 1 órán.

Tornászata: Tornászati rendgyakorlatok, sorfelállítás, igazodás, fordulatok, sornytítás. Szabadgyakorlatokból az állások, taggyakorlatok, járások. — Het. 2 óra.

II. OSZTÁLY.

Vallástan: (helv. és ág. hitv. ev.) mint az I-ső osztályban.

Magyar nyelv: Állapot és módhatározók. Összetett mondatok: mellérendelt viszonyban. 2. félévben: alárendelt

mondatok, — körmondatok. Olvasmányul szolgáltak: Elbeszélések és mesék. Magyar föld és népe. Magyar történelmi elbeszélések. Görög monda és történet. Költemények. — Mondatok alkotása. Az olvasmányoknak alak- és mondattani elemzése; a tartalom elmondása s leírása. **Kk.** mint az I-ső osztályban, — de itt már mind a kettőből a 2-dik rész. Het. 3 órán.

Latin nyelv: Az első osztály tananyagának átismétlése s kibővítése mellett különösen az ige, annak imperfectum, perfectum és supinum képzése az igtetőből. Verba anomalia et defectiva; verba impersonalia. Kötőszók, indulatszók. Szóképzés. — Gyakorló könyvből I—XXXVIII. és 1—31. olvasm. és fordítások; — a XVI—XXX. könyv nélkül is. Nyelvtani s mondattani elemzés. **Kk.** mint az I-ső osztályban. Het. 6 óra.

Német nyelv: Mondattani alapon a két névelő, a főnév és melléknév ejtegetése, az utóbbinak fokozása, a számnév, névmás, három időbeli segédige, a rendes ige teljes cselekvő és szenvedő alakja. Fordítottatott 82 német s magyar gyakorlat szóval és írásban, tisztázata. **Kk.** Graf Jakab német nyelvtanának első része. Het. 2 óra.

Földrajz: Európa, Ázsia és Afrika többi részeinek, továbbá Amerika és Ausztrália leírása oly módon, mint az I-ső osztályban. **Kk.** Dr. Brozik Károly és Paszlavszky József. — Het. 3 óra.

Szám-tan: Az első osztály tananyagának átismétlése mellett különösen a számolási rövidítések. Szám-tani műveletek korlátolt pontossággal. Az arányosság fogalmának fejtegetése. Egyszerű hármasszabály. Olasz számolásmód. Mértani viszonyok és arányok. Százalék. Het. 3 órán.

Mértan: Stereometriai elemek. A sík, az egyenes és síkok abszolút és relatív fekvése, lapszög és szöglet. A legfontosabb testek tulajdonságai és hálózata, u. m. hasáb, gúla, szabályos testek, henger, kúp és gömb. A testek összeillősége, szimetriája, hasonlósága, felszínének és térfogatának meghatározása. Testminták készítése. **Kk.** Dr. Császár K. Geometriai alaktana. Het. 2 órán.

Szépíráás: magyar és német, Lövénnyi tanmódja szerint. Het. 1 órán.

Rajz: Síkékitmények folytatólagos rajzoltatása táblai előrajz után, síkidomok, testek és egyszerűbb tárgyak távlati rajz

zolása test-minták után, a megvilágítás tekintetbevételével Rajzolás gypsmintákról. Het. 1 órán.

Tornászat: az első osztálylyal együtt.

III. OSZTÁLY.

Vallástan: (helv. hitv. ev.) Heidelbergi Káté, het. 2 óra; (ág. hitv. ev.) keresztyén vallástannak hittani része. Kk. Csisko János. Het. 2 órán.

Magyar nyelv: Hangtan, szótan és mondattan. Szótani és mondattani elemzés olvasmányokon. Igenévi határozók kifejezve mellékmondatokban. Költemények előadása és felbontása prosára élőszóval és írásban. Kisebb-nagyobb olvasmányok Görögország történetéből, különösen a persa és a peloponnesusi háborúk kora. Írásbeli dolgozatok a latin és magyar olvasmánnyal összefüggőleg. Kk. A magyar nyelv rendszere. Simonyi Zs. Olv. k. Tomor Ferencz és Dr. Váradi Antal. Het. 3 órán.

Latin nyelv: Az alaktan ismétlése, a második osztály tananyaga, kibővítve a görög szavak ragozásával, szóképzéssel. Mondattan: alany, állítmány, tárgy-, hely-, állapot-, mód- és időhatározó. Olvasmány Róma története Liv.-ból: Előkor, királyok kora. Köztársaság korából: Az első consulok, L. Tarquinius Superbus törekvése. Fordítási gyakorlatok. Kk. Elisher József Latin olvasókönyve. Bartal A. és Malmosi K. Alaktana, mondattana és gyakorló könyve. Het. 5 órán.

Német nyelv: Az alaktan befejezése; visszaható, személytelen, rendhagyó, értelemmódosító és összetett igék, határozók képzése, előjárók és használatuk; 83—132. német-magyar gyakorlat és kisebb összefüggő olvasmányok szóval és írásban fordítottak, tisztázat. Kk. Graf Jakab német nyelvtanának első része. Het. 2 órán.

Földrajz: 1. félévben: Afrika, Amerika, Polynesia; 2. félévben: a természettan alaptüneményeinek és törvényeinek előrebocsátása mellett physical és mathematicai földrajz, Scholtz Albert földrajzának III. része nyomán. Térképrajzolás, kísérletek. Het. 2 órán.

Történelem: Magyarország történelme. Kk. Maklári Pap Miklós Magyarország történelme. Het. 3 ó.

Szám-tan: Az alapműveletek ismétlése egész és tört-számokkal, viszonyok, egyszerű s összetett arányok s azoknak különféle alkalmazása, arányos osztás, lánczszabály, kamatos kamat s rabatszámítás. Het. 3 ó.

Mértan: Constructiv planimetria. Az egyszerű vonalú idomok. Az összeillőség, symmetria, hasonlóság és területmeghatározás kibővítése s az idevágó fontosabb constructiv feladatok. Kk. Dr. Császár Károly Szerkesztő síkmértana. Het. 2 ó.

Rajzolás: A geometria alkalmazása a rajzolásnál és mérésnél, u. m. idomok másolása; folytatólag rajzgyakorlatok s a tanár által előrajzolt síkétkemények. Színek használata. Stylisticus étkemények különösen görög, mór, arab, renaissance. Het. 1 órán.

Tornászat: Tornázási rendgyakorlatok elé- és mögésorakoztatás, körzések, köri, csiga-, kigyó-ellenvonulások, kanyarulatok, elévonulás és visszaalakítás. A tag-szabadgyakorlatokból az összetettebbek, birkozás, társas gyakorlatok. Szergyakorlatokból az ugró mércze. Het. 2 órán (A téli hónapok kivételével.)

IV. OSZTÁLY.

Vallástan; (helv. és ág. hitv. ev.) mint a III-ik osztályban.

Magyar nyelv: Stylistika. Az irány általános törvényei; a gyakorlati életben előforduló levelezés, polgári ügyiratok szerkesztése; verstan; hangsúlyos és időmértékes verselés, rímtan. Olvasmány: Arany Toldi-ja magyarázva s iránytanilag elemelve; prózai olvasmányok és kisebb költői műfajok elemzése Névy László tankönyvéből. Iskolai és házi dolgozat: 52. Het. 3 órán.

Latin nyelv: Az alaktan ismétlése, mondattan befejezve az összetett mondatokkal és a consecutio temporum szabályaival. Olvastatott s jórészben említett: Liv.-ból Róma köztársasági kora: A plebs a szent hegyre vonul. Coriolanus. A vejibeliék nyugtalankodnak. A Fabiusok. Cincinnatus. Decemvirek. Cornelius Neposból: Lysander. Alcibiades. Thrasybulus. P. Ovidius Fast. I. Romulus és Remus megmentése. Róma alapítása és Remus halála. Gabii városának bevétele. Fabiusok veszte. Továbbá fordítási gyakorlatok a mondattanhoz. Kk.

Elischer József Latin olvasókönyve. Bartal A. és Malmosi K. Alaktana, mondattana és gyakorló k. Het. 5 órán

Német nyelv: Mondattan. A mondatrészek és mondatfajok; a szók használata, u. m. a két névelő, a főnév esetei, előljárók, az ige alakjai, módjai, idei, az igenév, melléknév, névmás, számnév, határozók, szóegyeztetés megfelelő írásbeli gyakorlatokkal; olvasmányul szolgáltak kisebb prózai és költői szemelvények (könyv nélkül is). Kk. Szemák István német mondattanának első része. Het. 2 órán.

Földrajz: A magyar birodalom physikai és politikai leírása, a lakosok nemzetisége, vallása, közműveltségi viszonyaik, tartózkodási helyeik az ország természeti vidékei szerint, alkotmány, közigazgatás. Osztrák örökös tartományok Scholtz Albert IV. tankönyve nyomán. Részletes térképek rajzolása. Het. 2 órán.

Történelem: Ókor: keleti népek, afrikai államok, a görögök és rómaiak története Augusztusig. Szilágyi S. tankönyve szerint. Egyes epizódok kidolgozása. Térképek rajzolása. Het. 2 órán.

Szám-tan: Betűszám-tan elemei, hatványozás, gyökvevés, egyenletek. Het. 3 órán.

Mértan: Constructiv planimetria A körtan kibővítése s az idevágó constructiv feladatok. A legfontosabb görbe vonalak, különösen a kúpszeletek, továbbá a cycloisok Kk. Dr. Császár Károly Szerkesztő síkmértana. Het. 2 órán.

Természetráajz: Ásványtan: chemiai előismeretek, az ásványok alaki, physikai és chemiai tulajdonságai; az ásványok leírása a szemlélet és a chemiai rendszer alapján; kőzet- és földtan, korszakok és képletek. Dr. Roth S. tankönyve nyomán. Lángkísérletek, vizsgálatok, jegecsminták készítése. Het. 3 órán.

Rajz: Rajztanulmányok domború mintákról. Az emberi fej rajza arányok szerint, különböző helyzetben, előbb körrajz, majd árnyékolva, lapos és domború minták után. Het. 1 ó.

Tornász-at: a III. osztálylyal együtt.

V. OSZTÁLY.

Vallás-tan: (helv. és ág. hitv. ev.) Keresztyén erkölcs-tan. Kk. Batizfalvy István. Het. 2 ó.

Magyar nyelv: A költői irány elmélete, gyakorlati ismertetése. Az egyes költői művek nem és faj szerint, főtekintettel az alanyi és tárgyas költeményekre. Házi dolgozatok a könnyebb műfajokra. Kk. Torkos költészettana. Het. 3 ó.

Latin nyelv: A szófüzés ismétlése, prosodia. P. Ovidii Szomoruságok könyvéből több alagya elemezve költészet-tanilag s emlékelve. T. Livii „Ab urbe condita liber“ XXI. P. Ovidii „Átváltozások könyvé“-ből: Origo mundi. Deucalion et Pyrrha. Philemon et Baucis. Daedalus et Icarus. Pryamus et Thisbe, elemezve, részben emlékelve. Hetenkint házi, s több-ízben zárt iskolai dolgozat latinból magyarra és viszont. Het. 5° órán.

Görög nyelv: Az alaktan egész a „mi“ végzetű igékig, megfelelő olvasmányokkal görögből magyarra és viszont. 28 mese, adoma és tréfa. Házi és iskolai dolgozatok. Kk. Szamosy J. görög nyelvtana és olvasókönyve. Het. 4 ó.

Német nyelv: A mondattan befejezése. Az összetett mondat és fajai, összerendelt és alárendelt mondat-szerkesztés; mellékmondatok rövidítése; többszörösen összetett mondatok; körmondatok és fajai; hangsúly és szórend megfelelő írásbeli gyakorlatokkal. Olvasmányok: költői és prózai szemelvények, Herder Cidjéből 11 válogatott románcz. Kk. Szemák István német mondattanának II. része, és Hoffmann Mór német tan-és olvasókönyve III. kötet. Het. 2 ó.

Történelem: Róma története Augusztus óta. A középkor, Szilágyi tankönyve nyomán. Het. 3 ó.

Szám-tan: Betűszám-tan, a négy alapművelet, a törtek rendszeres ismertetése, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többes, arányok. Močnik szerint. Het. 2 ó.

Mértan: Szögek, az egyenes oldalak által zárt ábrák, a háromszögek egyenlőségéből s hasonlóságából folyó tantételek. Görbe vonalú ábrák. Močnik szerint. Het. 2 ó.

Természetráajz: Növénytan: egyes növényfajok leírása, az őszi és tavaszi flórából szemléltetés alapján kidolgozva; rendszerek. Sachs rendszere nyomán a növények tárgyalása. Összefoglalás: szövet- és alaktan; a növények élete, földrajzi elterjedésök, a növényanyagok. Dr. Roth S. tankönyve szerint. Növénygyűjtés, meghatározás, microscopiai vizsgálatok, rajzolás. Het. 3 ó.

Rajz: Emberi fejek arányok szerint, nem- és korra nézve, különböző fordulatokban. Het. 1 ó.

Gyorsírás: Levező rész Gabelsberger elvei szerint, a tanév második felében. Het. 1 ó. V. és VI. oszt.

Tornászati: Rendgyakorlatokból a szakasz felállítása és egyszerű mozdulatai; a rendek és kettős rendek képezése, fejlődése. Szabadgyakorlatokból: állások és taggyakorlatok különféle összetételekben, különös tekintettel az izmok fokozott működésére. Szergyakorlatokból az ugró mércze Czéllövészet. Kirándulásoknál labdázás. Het. 1 órán. (A téli hónapok kivételével).

VI. OSZTÁLY.

Vallás tan: (helv. és ág. hitv. ev.) mint az V-ik osztályban.

Magyar nyelv: A prózai irány, főtekintettel a szónoki és értekező prózára. Házi és iskolai dolgozatok. Több jeles szónoki beszéd elemzése, beemlézése és elszavalása. Kk. Verböczi szónoklattana s Névy rhetorikája. Het. 3 ó

Latin nyelv: Sallustii. De bello jugurthino, Ciceronis: Orationes in L. Catilinam elemezve, emlékelve, szószékből elszavalva, P. Virgili Maronis Libri Aeneidos I—II. könyv, elemezve, részben emlékelve. Házi és iskolai dolgozatok. Het. 5 ó.

Görög nyelv: Az alaktan ismétlése a „mi“ végzetű s rendhagyó igék részletes ismertetésével; szóképzés, praepositíók. Irodalom: történetírás. Görög magánélet főbb vonásai. Olvastatott: A három alvilági bíró. Pantalus. Ibycus. Az ión kalács. Alcestis meghal férjeért. Niobe. Kleobis és Bito. Achilles nagyatyja. Achilles mint gyermek. Apollo és Aesculapius. Anarchasis meglátogatja Solont. Solon törvényei. Jason. A Socrates elleni vád. Az ifjabb Cyrus szemlét tart. A gyermeki szeretet. Socrates a harmincz előtt. A polgári kötelességek. Samos nevezetességei. A polgári kötelességről. Bellerophon tes hős tettei. A gögös orvos. A Sphinx és Oedipus. Xenophon önvédelme. Xenophon Cyrus hadjárata II. k. Házi és iskolai fordítási gyakorlatok. Kk. Szamosi János görög nyelvtana és olvasókönyve, és Xenophontis Expeditio Cyri Dindorf-féle. Az irodalmi részhez és régiségekhez: kézirat. Het. 4 ó.

Német nyelv: Költői és prózai szemelvények, tárgyi

és irodalmi magyarázatokkal; a balladák közül: Der wilde Jäger, Das Lied vom braven Mann, Der Fischer, Johanna Sebus; a prózai részből: Das Riesenspielzeug, Frau Bartha, Der Binger Mäusethurm, Der Herbstmorgen, Die lynn'schen Bauern, Tobias Witt; önálló német irálygyakorlatok, műfordítások. Kk. Hoffmann Mór német tan- és olvasókönyve III. kötet. Het. 2 óra

Történelem: Ujkor. Szilágyi tankönyve nyomán. — Het. 3 óra.

Mennyiségtan: Betűszám tan, hatmányok, gyökmenyiségek, logarithmusok, első rendű egyenletek egy s több ismeretlennel. Tömegmértan. Sík háromszög tan. Močnik szerint. Het. 3 óra.

Természetrész: Állattan: elemi és összetett szervek, életműködés, rendszeres leírás; földrajzi elterjedés. Összefoglalás. Dr. Roth S. tankönyve nyomán. Rovargyűjtés, meghatározás, vizsgálatok, rajzolás. Het. 3 óra.

Rajz: Emberi fejek különböző fordulatokban, egész alakok különféle mesterek után — árnyékolva. Het. 1 óra.

Gyorsírás: Lásd: V. osztály.

Tornászati: mint az V. osztályban.

Nem kötelezett tantárgyak:

Francia nyelv: Teljes alaktan mondattani alapon. A kiejtés, névelők, főnév ejtegetése, melléknév és határozó fokozása, a névmások, a segítő és rendes igék teljes hajlítása, szenvedő alak megfelelő fordítási gyakorlatokkal. Kk. Dr. Ploetz Károly: A francia nyelvtan elemei. I. rész. Het. 2 óra. Tanulók száma: 13.

Német nyelvi magánoktatásra ez idén 14 tanuló jelentkezett és hetenként 2 külön órában e nyelvnek gyakorlati részébe német előadás mellett vezetett be.

VI.

Taneszközök.

a.) Könyvtár.

1. A nagy-könyvtár szaporodása ajándék útján: B. Nyáry Jenőtől, mint szerzőtől „Az aggteleki barlang, mint-
őskori temető“ és Kossuth Lajosnak ezen mű feletti Tanulmányai; Czékus István ev. püspök útján „Die Geschichte des Evangeliums in Ungarn“, a tiszai ág. h. egyh. ker. jegyzőkönyve s az ág. h. egyet. közgyűlés 2 db. jkönyve; Orbán Józseftől „Autonomia és államsegély“ és Sipos J. „Belényesi ref. egyház története Terhes Páltól; Kishonthy Gyulától 8 db. régebbi könyv; az E. E. E. gyámint. pénztári hivatala beküldte a „Gesch. d. Evang. in Ungarn“ 2-dik példányát, a kolozsvári tud. egyetem saját kiadványait. — Tankönyveket küldtek: a Franklin-Társulat 9 kötetet, Dobrowszky és Franke Dr. Kiss Magyarország tört., Lauffer V. czég Szemák magy. nyelvtanát. Bálint József főjegyző a tiszáninneni ref. egyházkerület mult évi (szept.) közgy. jkönyvét. — A tanári-kar a következő lapokat és folyóiratokat járatta: „Protestans Egyházi és Iskolai Lap“, „Sárospataki Lapok“, „Evangelikus Egyház és Iskola“, „Magyar Tanügy“, „Magyar Nyelvőr“, „Philosophiai Szemle“, „Philologiai Közöny“, „Országos Középiskolai Tanáregyesület Közönye“; tagja a Kárpát-Egyesületnek.

Vétel útján: a selmeczi ág. h. egyház és lyceum története; a miskolci ág. h. egyház-jubileumi Emléklapok; Budenz-Album, a magy. tud. Akademiának a gymnasiumok számára tetemesen kedvezményi áron megrendelésre bocsátott kiadványainak mind az öt csoportját 135 frt értékben. A nyomtatott jegyzékeken foglalt művek mind megküldettek, kivéve Nisard a francia forr. tört.; e helyett kaptuk: Arany prózai munkáit, Boissier Cicero, Trefort Emlékbeszédék és kisebb dolgozatait, Toldy régi magy. nyelvt., Emlékkönyv Kazinczy évsz. ünn., vagyis összesen 218 kötet és 90 értekezés. Ezekhez jön még 17 kötet. Összes állomány: 5045 kötet. — Pénzkészlet 22 frt 83 kr.

2. Ifjusági könyvtár. Ez iskolai év folyamán a tagdíjakból befolyt összeg nagyrészt az előző években szerzett ifjusági iratok bekötetésére, részint a rongáltak kijavítására fordított, azon felül megvásároltatott a Magyar Helikon mind-
eddig megjelent kötete. Ajándékba kapta a gymn. IV. oszt. tanulóitól a „Vasárnapi Ujság“ és „Hasznos Mulattató“ 1883. évi folyamát; Soós Mihály r.-szombati polgártól pedig ugyancsak a „Vasárnapi Ujság“ 1883. egész, és 1884. évi eddig megjelent folyamát kapta. Szíves köszönet az ajándékozóknak!

b.) Múzeum.

1. A természetrajzi osztály állománya 1399, növény-tani 1262, ásvány- és földtani gyűjtemény 2223 szám.
2. A természet- és vegytani osztály magában foglal 266 számot.
3. A régiség- és pénzgyűjtemény 851 számmal.
4. Kézműtárgyak: 11 drb.

Ez évben befolyt ajándékok: Plachy Ferencztől $\frac{1}{2}$ kilo kénsavas natron, Pongó Gy., papiranyag a horkai gyárból 4 db, Mares F. 2 db cseppkő a balogi barlangból, Matos I. 3 db. mézspát Csízből, Soós B. 5 db. rézpenz, Krmann L. 3 db. réz, Vozáry B. 4 db. régi ezüst és Nagy D. 1684-ből itt talált ezüstpenz, Kalocsay Lajos építész 8 db. régi pénzt. — A természetrajzi múzeum termében egy 30 fiókos középszekrény állított föl, ára 71 frt.

c.) Rajzterem.

A rajzoktatás előmozdítása céljából igyekszik a tanári-kar beszerezni mindazon segédeszközöket, melyekkel a gymnasium meglehetősen szűkre szorított rajzórát a növendékekre nézve minél nagyobb mérvben értékesítse. Így a mult isk. év utolján a bécsi osztr. iparművészeti muzeumból az „utasítások“ szerint is ajánlt következő gipszöntvényeket (miután ilyenek még hazánkban nem voltak kaphatók) szerezte be: 1 db. Horonydisz (Kysma) gör. styl 26—45 cm., 1 db. görög palmetta (Parthenonvol) 52—37 cm., 1 drb. ugyanaz 33—20 cm., 1 drb. sarokdisz (stele) görög 25—25 cm., 1 db. szalagdisz görög-styl 34—12 cm., 1 db. reliefdisz (Róma) 42—22 cm., 1 db. sarkophagdisz (Flórencz) 17—50 cm., 1 db. homlokdisz (olasz ren.)

38—40 cm., 1 db. ugyanaz 23—38 cm., 1 db. hézagdísz egy faragott szekrényről (olasz ren) 43—29 cm., 1 db. ugyanaz 43—20 cm., 1 db. ismét ugyanaz 28—20 cm., 4 db. építészeti dísz 28—22 cm., 1 db. doroszlopfő 57—38 cm., 1 db. jonoszlopfő 26—37 cm., 1 db. Kyalix (gör. edény*) 14—33 cm., 1 db. Deinos (kehelyforma*) 41—48 cm., 1 db. Deinos (tul. forma*) 50—48 cm., 1 db. Amphora 2 fülű 60—48 cm., 1 db. Hydria 3 fülű*) 45—30 cm., 1 db. Apolló-arcz 35 cm., 1 db. Mercurmellkép 45 cm., 1 db. (miloi) Venus-arcz 27 cm., 1 db. Diana-arcz, 1 db. női-fej, 1 db. Madonna-arcz 20 cm. nagyságban. — Ugyancsak ez alkalomból vásároltattak a következő nyomtatványos füzetek és lapok: Herdtle A. Biermantól, A minta iskola (48 lap), Landau: Arányok szerinti rajzolás (94 lap), Andél: A sokszínű díszítmény, 3. füz. (35 lap), Grandauer: A szabályos fej, 1 füz. (15 lap), Julien: Etudes l'apres l'antique (20 lap), Etudes deux crayon (3 lap), Various: Studien in tirocrayon (10 lap), Caros: Le portefeuille des orn. (25 lap). — Az 188³/₄. iskolai évben bevásároltatott egy gyermek-mellkép és egy corinthusi oszlopfő, mindkettő gipszöntvény.

d.) Zeneiskola.

Célja: hogy alkalmat nyújtson azon ifjaknak, kik egyébként a költséges zeneoktatásban külön nem részesülhetnének, hogy csekély tandíj s tömeges tanítás mellett (4—5 tanuló egy csoportban) magukat a zenében képezhessék. Tandíj: a hegedűosztályban 15 frt., a zongora-osztályban 20 frt. egész évre. — Tanító: Krcs József. — A fölszerelés áll: 3 szárnyzongorából, két gordonkából, három hegedűből, megfelelő zeneművekkel és bútorzattal.

VII.

Tápinézet.

A gymnasium rendes növendékei a tápinézetbe, hogy humanus célja minél általánosabb érvényre emelkedjék, az alább közölt díjak félévénkénti előleges befizetése mellett minden külsőség nélkül vétetnek föl. Szegénysorsu, de szorgalmas

*) Utánzatok eredeti görögédényekről.

és jó magaviseletű tanulók díj elengedésben is részesülhetnek, ha e végett hiteles vagyontalansági és az előző évben nyert iskolai bizonyítvánnyal ellátott kérvényeiket a gymnasiumi igazgató sághoz legkésőbb augusztus hó 30-ikáig benyújtják. De hogy minél többen ily kedvezményben részesülhessenek, intézetünk utalva van mindkét felekezeti prot. közönségünk s egyéb lelkes tanügy-barátok áldozatkészségét igénybe venni. És itt öröndetes tény gyanánt megemlíthetjük, hogy intézetünk ezen éltető forrása még eddig soha meg nem apadt. Mert nemcsak városunk, megyénk, de hazánk legtávolabb eső vidékén is találkozik számos pártfogó, ki ezen egyetlen egyesült prot. gymnasium iránt meleg rokonszenvét eléggé kimutatja az által, hogy jól szervezett tápinézetének felvirágzását áldozatkészségével örömet elősegíti. A miért is hogy a supplicatióra nézve fenakadás ne történjék, kimondatott azon elv, hogy oly felsőbb osztályu tanulók, kik bármily csekély tápdíj kedvezményben részesülnek, a tanév bevégeztével, ha elég alkalmasnak találtnak, supplicatióra ki menni tartoznak; más különben az elengedett tápdíj visszafizetésére utólagosan is kötelezhetők.

Az ellátási díj egy teljes iskolai évre: ebédért 26 frt, vacsoráért 16 frt és evőeszközökért 40 kr, összesen tehát 42 frt 40 kr. Megjegyzendő, hogy a vacsoradíj mellett sem teljes sem részletes elengedés nincsen.

Ez idén 56 tanuló vétetett föl az intézetbe; ezek közül egy meghalt, egy az év utó felében másképp nyert élelmezést, 3 pedig a 2. félévben eltávozott, maradt a tanév végéig összesen 51 tápinézeti növendék. Csupán ebédet fogadott 5, a többi ebédet és vacsorát is kapott. — Ebédíjmentes volt 2 tanuló, 8 fortot fizetett 1, 10 frtot 5, 12 frtot 3, 14 frtot 6, 16 frtot szintén 6, 18 frtot 1, 20 frtot 2; a 2. félévben elengedett még 3 tanulóknak 6 frtjával 18 frt és így összesen 29 tanuló 362 frt kedvezményben részesült.

Az intézeti ebéd: hús leves, $\frac{1}{8}$ kgr. marhahús, külön főzelék és $\frac{1}{4}$ kgr. naponta süttött friss kenyér (cipó); vacsorára: elegendő sűrű étel és újra fejenként $\frac{1}{4}$ kgr. kenyér; ünnep és vasárnapokon sült hús, úgy szintén egyszer vacsorára és hetenként kétszer túros galuska.

A mult (1882/3.) évi kérvényezésből bejött 618 frt 11 kr.,

tápdijakból 2706 frt 60 kr; élelmezésre kiadatott 2727 frt 08 kr, vegyes 750 frt 41 kr, és így pótolta az intézet 152 frt 78 krt.

Az intézet rendes évi jöltevei a helybeli takarékpénztár és a gömörmezei nép- és iparbank, az előbbi ugyanis 20 frttal, az utóbbi 10 frttal növelte alaptökéjét. Rajzinger János, mézszáros, a szükségelt marhahús kilóját 2 krral olcsóbban számította az intézetnek. Szentgyörgy napján (ápril 24.) a Miklovits György féle 300 frt hagyaték kamataiból az étkező ifjuságnak bő lakoma rendeztetett. A kérvényezett összeghez nagyobb ajánlattal járult helyben Rimaszombat városa 6 frttal; vidéken Nyiregyháza városa 5 frttal, Borbély László jánosii földbirtokos úr 5 frttal, Nyustyán egy valaki 5 frttal, Solymosy László úr N. Lozson szintén 5 frttal. Mindazon lelkes jöltevek, kik a szegényebb sorsu tanulók ezen valóban üdvös menedékhelye iránt kisebb-nagyobb áldozatkészségükkel annyi meleg részvétet tanusitanak, fogadják e helyütt is őszinte hálás köszönetünket!

POLNISCH JÁNOS,
tápitészeti gondnok.

VIII.

Ifjusági egyesületek.

a.) Önképző-kör.

Az önképző társulat az iskolai év elején 1883. szept. 20-án megalakulván, működését — a téli vizsgálatok idejét kivéve — szakadatlanul folytatta folyó 1884-ik év június 15-éig, a midőn a szokásos zárünnepélyen mutatta be működésének eredményét a szépszámmal összegyűlt közönségnek.

A lefolyt év alatt 32 gyűlést tartott, melyen a titkári hivatalhoz beadott 40 dolgozat s az ezekről irt bírálatok olvastattak és tárgyaltattak. — A dolgozatok közül 7 emlékkönyvbé vétetett, 8 pedig megdicsértetett; a bírálatok közül 1 emlékkönyvbé iratott 25 dicséretben részesült.

Elemeztetett költészettanilag és elszavaltatott 39 költői mű a jelesebb íróktól. Megdicsértetett 33 elemzés és 17 szaválás.

Pályadíjaink száma egygyel szaporodott, ugyanis Szakszon József ur, a rimaszombati áll. postahivatal főnöke 1 db. 10 frcos aranyat tűzött ki e tételre: „Minden ország támasza s talpköve a tiszta erkölcs“, mely történeti adatokkal bizonyítandó.

A tanári kar által kitűzött kérdésekre 25 pályamű érkezett be, tehát annyi, mennyi még eddig soha. E pályaművek között volt 8 tanulmány, 8 beszély és 9 költemény. Nyertesek lőnek Richter Aladár VI-ik (Szakszon József által adott 1 db. arany,) Szabó Mihály VI-ik (történeti tanulmány, nyerte a Jánosdeák Andrásné által fia László emlékére alapított 1-ső díjat,) Tóth Lajos VI-ik (tanulmány a népeletből, nyerte a Jánosdeák Andrásné ő nagysága által adott második díjat.) Kovács Andor VI-ik (tanulmány a népeletből, nyerte az önképző társulat első díját 5 fto.), Karpinszky Lajos V-ik („Anyám sirjánál“ nyerte a Szabó Márton-féle 5 fto.); Glózer Lajos V-ik („A svájci szabadságharc“ nyert 3 fto.), Sándor Szilárd VI-ik osztálybeli tanuló beszélye nyert két fto. — Ezeken kívül jutalomra érdemeseknek ítéltek, — de minthogy részben ösztöndíjban részesülnek, részben pedig már más munkájuk által nyertek, a tanári-kar ítélete szerint nem jutalmaztathattak: Albert János V-ik, Richter Aladár VI-ik, Szabó Mihály VI-ik, Tóth Lajos VI-ik, Karpinszky Lajos V-ik osztálybeli tanulók művei. — Dicséretes munkákat adtak be még Szkalos Samu VI-ik, Vozáry Béla VI-ik, Janko János VI-ik, Benedek Lajos, Karpinszky Lajos, Varga István V-ik és Nagy Dezső VI-ik osztálybeli tanulók.

Vagyona: Kamatozó tőkében 150 ft., készpénzben 11 ft 33 kr, összesen 161 ft 33 kr, — tagjainak száma 31.

b.) Gyorsírókör.

Gyorsírókör. A jelen tanév második felében folytatta gyorsírókörünk működését Fazekas Ferencz gymn. tanár vezetése mellett. A kör tagjai rendszerint az V-, és VI-ik osztály növendékei jelenleg számra nézve 30, kik közül a VI-dik osztálybeliek mint haladók az V-dik beliek mint kezdők nyertek a levelező részből a Gabelsberger-Markovits elvei szerint hetenként 1 órában oktatást.

c.) Énekkar.

Ez évben 35 taggal dicséretes szorgalommal haladott Baksay István tanár fölügyelete s Fülep Benjamin tanító vezetése mellett. Közreműködött a Kazinczy ünnepélyen.

d.) Ifjúsági gyámegyesület.

Az 188²/₃. tanévben 194 tanuló közül 175-en voltak a nevezett egyesület tagjai. I. oszt. 51 tanuló 7 ft 36 krt. II. oszt. 42 tanuló 5 ft 86 krt., III. oszt. 27 tanuló 3 ft. 44 krt., — IV. oszt. 23 tanuló 2 ft 78 krt., — V. oszt. 18 tanuló 4 ft 75 krt., — VI. oszt. 14 tanuló 2 ft 75 krt., adományozott a tanév lefolyása alatt. Ezen bevételhez járult még: idő közti kamat 22 kr., — mult évi maradvány 10 kr. Összes bevétel tett: 27 ft 26 krt., — kiadás: 1., Gömör megyei h. h. ev. esperesség nyugdíjpénztárába 8 ft 50 kr., 2., Kishonti ág. hitv. ev. esperesség gyámintézeti pénztárába 8 ft 50 kr., 3., tanári nyugdíjpénztárba 4 ft 50 kr., 4., a tiszai kerület prot. árvaházának Rozsnyón 2 ft 25 kr., — 5., budapesti protestans árvaháznak 2 ft 25 kr., 6., vegyes és jövő évi maradvány 1 ft 26 kr. Összesen 27 ft. 26 kr., — Az 188³/₄-ik tanévben is az ifjúság készséggel hozta meg krajczáros adományait, azonfelül a gyámintézet javára posta-bélyeg gyűjtéshez látott, — ugy erről, valamint összerakott fillérekről jövő évi értesítőnkben részletesen beszámolni — az egyesület kötelességének ismerendi.

ZACHAR GUSZTÁV.

e.) Ifjúsági takarékpénztár.

Részt vett benne 7 tanuló 8 ft 68 krral. A legnagyobb betét volt 2 ft 4 kr, a legkisebb 3 kr. Az év végén a betett összeget az illetők ki is vették. Bent maradt az előbbi évekről 7 ft 50 kr.

IX.

Ösztöndíjak.

1. A Huszth József-féle 1000 frtos alapítványnak ez évi 45 ft kamatát Janko János VI. oszt. tanuló nyerte.
2. A Miklovics György-féle 1000 frtos alapítvány 45 ft. kamata Albert János V. oszt. tanulóknak ítéltetett.
3. A Huszth Andrásné-féle 600 frtos alapítvány 27 ft. kamatát Nagy Dezső VI. oszt. tanuló kapta.
4. A Lichard Károly-féle két db. 100—100 frtos földterhermentesítési kötvényből álló alapítvány 5—5 frtnyi kamatát

Lámer János V. oszt., és Ranosztai György III. oszt. tanulók nyerték.

5. A Pelsücz-Szentpétery-féle 100 frtos alapítvány kamatát 2 ft 25—2 ft 25 krral Demeter Dezső és Szombathy László IV. oszt. tanulók kapták.

6. A Káposztás József-féle 42 frtos alapítvány f. évi kamata 2 ft. Nagy Józsefnek adatott.

X.

Tanári nyugdíjintézet.

1883. jun. 25-én az alaptőke volt 311 ft 15 kr., hét tanár illetménye 70 ft., vegyes 5 ft 87 kr., a gymnasium pénztára 70 ft., a gömori ref. egyházmegye 2 ft 47 kr., vizsgadíjakból 1 ft 40 kr., hét tanár illetménye (jul. 1.) 35 ft. — összes tőke: 495 ft 89 kr.

XI.

A tanuló ifjúság névsora.

ELSŐ OSZTÁLY.

1. Bazovszky Lajos, Závada, Nógrád.
2. Botto János, F.-Szkálnok, Gömör.
3. Braun Bertalan, Almágy, Gömör.
4. Braun Dezső, Ratkó, Gömör.
5. Csiszár Mihály, Runya, Gömör.
6. Cziper János, N.-Szuha, Gömör.
7. Ecseghy Árpád, Rimaszombat, (kilépett).
8. Franz János, N.-Szalók, Szepes.
9. Freimann Henrik, Tiszolcz, Gömör.
10. Groszmann Adolf, Borosznok, Gömör.
11. Hozelitz Artur, Zsámbokrét, Nyitra.
12. Hurray János, Kiette, Gömör.
13. Hütter Adolf, Bonyhád, Tolna.
14. Jakabfalvay Barna, Kis-Aranyi, Nógrád. mag. t.
15. Karpinszky Gyula, Miskolcz, Borsod.
16. Kaszper József, Rimaszombat.

17. Kauzál Jenő, Aranyos-Marót, Bars. (kilépett)
18. Kohn Miksa, Varbócz, Gömör.
19. Kolozsi István, Rimaszécs, Gömör.
20. Kontsek Sándor, Apátfalva, Trencsén.
21. Kovács Lajos, Rimaszombat.
22. Kovács László, Rimaszombat.
23. Kovács Zsigmond, Rimaszombat.
24. Krausz Gyula, P.-Keresztúr, Nógrád.
25. Kriska János, Tiszolcz, Gömör.
26. Krno Vladimír, Cserencsény, Gömör.
27. Lux Samu, N.-Lomnicz Szepes.
28. Marsovszky Elemér, Csongrád, Csongrád.
29. Mihalovics Miklós, B.-Törék, Gömör.
30. Minich István, Rimaszombat.
31. Molnár Károly, Rimaszombat.
32. Neuwelt Gyula, Beregszász, Bereg.
33. Rátvay Pál, Ungvár, Ung.
34. Róth Jenő, Rónapatak, Gömör.
35. Sándor Bálint, Jánosi, Gömör.
36. Seidner Géza, Rimabánya, Gömör.
37. Szlanina András, Fazekas-Zsaluzsány, Gömör.
38. Szmik Gyula, Tiszolcz, Gömör.
39. Szokol Adolf, Német-Lipcse, Liptó.
40. Sztrmen Gyula, Balog, Gömör.
41. Vinis Viktor, Rimaszombat.
42. Vitályos József, A.-Balog, Gömör.
43. Zathureczky János, Záturcs, Turócz.
44. Zatureczky Vendel, Záturcs, Turócz.

MÁSODIK OSZTÁLY.

1. Bory László, A.-Sztregova, Nógrád.
2. Brósz János, Matheócz, Szepes.
3. Buro Imre, Rimabrézó, Gömör.
4. Csapó János, Rimaszombat.
5. Csesznok Pál, Rimaszombat.
6. Csisko János, Ochtina, Gömör.
7. Csutor Béla, Kelemér, Gömör.
8. Glatter Miksa, Pádár, Gömör.
9. Hajso Gusztáv, Dúsa, Gömör.

10. Hevessy Elemér, Füge, Gömör, mag. tan.
11. Hrecska János, Rimaszombat.
12. Hubay István, Recske, Gömör.
13. Káposztás László, Rimaszombat.
14. Katona Zoltán, Iványi, Gömör.
15. Kilián Otto, A.-Bodony, Nógrád.
16. Király Mihály, Likér, Gömör.
17. Klacsko József, Várgede, Gömör.
18. Koncsek Kálmán, Apátfalva, Trencsén.
19. Kovács János, A.-Balog, Gömör, (kilépett).
20. Kőváry Béla, Szinyérvárallya, Szatmár.
21. Krmann Lajos, A.-Sztregova, Nógrád.
22. Medzihradzsky Mihály, A.-Kubín, Árva, (m. h.)
23. Ondrejovics Sándor, Gács, Nógrád.
24. Papp Lajos, B.-Gyarmat, Nógrád.
25. Papszász József, Berzéte, Gömör.
26. Rakottyay László, Losoncz, Nógrád.
27. Seidner Bertalan, Susány, Gömör.
28. Spieler Béla, Eger, Heves.
29. Spieler Frigyes, Bécs, Ausztria.
30. Szabó László, Kemece, Szabolcs.
31. Vasko László, Rimaszombat.
32. Zwicker Alfréd, Sztrázsa, Szepes.

HARMADIK OSZTÁLY.

1. Demeter István, A.-Bátka, Gömör.
2. Deutsch Endre, Eger, Heves.
3. Farkas Gyula, Rimabrézó, Gömör.
4. Feldmesszer Péter, Tolcsva, Zemplén.
5. Fülep Béla, Rimaszombat.
6. Gyura Vilmos, Sz.-Iván, Nógrád.
7. Horváth Kálmán, Osgyán, Gömör.
8. Husek Vilmos, Rimaszombat.
9. Juhász László, Szalócz, Gömör.
10. Karpinszky Géza, Miskolcz, Borsod.
11. Král Emil, Ratkó, Gömör.
12. Lovcsányi Gyula, Eperjes, Sáros.
13. Mares Ferencz, F.-Balog, Gömör.
14. Marsovszky Kálmán, Csongrád, Csongrád.

15. Mihalik László, Rimaszombat.
16. Noga János, Rimaszombat.
17. Pásztor László, Rimaszombat.
18. Ranosztay György, A.-Kubin, Árva.
19. Remenyik Lajos, Jólsva, Gömör.
20. Smidt Sándor, Lókösháza, Gömör.
21. Simko Aladár, Nagybánya, Szilágy.
22. Soós Béla, Rimaszombat.
23. Szabó István, Tornallya, Gömör.
24. Szomor Dezső, Rimaszombat.
25. Vincze Gusztáv, G.-Kisfalud, Gömör.

NEGYEDIK OSZTÁLY.

1. Bargár László, Znyóvárallya, Turócz.
2. Benyo József, Rimaszombat.
3. Bory Károly, A.-Sztregova, Nógrád.
4. Császár István, Rimaszombat.
5. Demeter Dezső, F.-Nyárad, Borsod.
6. Engler Pál, Klenócz, Gömör.
7. Fábry Pál, Hunfalva, Szepes.
8. Faluba György, Ujvásár, Gömör, (kimaradt).
9. Gaál Gusztáv, Rimaszombat.
10. Imre István, Petri, Torna, (kimaradt).
11. Kalas Barna, A.-Vály, Gömör.
12. Komlósi István, Várgede, Gömör.
13. Kovács Andor, Rimaszombat.
14. Kovács István, Várgede, Gömör.
15. Krman Albert, A.-Sztregova, Nógrád.
16. Laurenczi János, Polom, Gömör.
17. Lefkovichs Ferencz, Rimaszombat.
18. Lencso József, Szucsány, Turócz.
19. Matos István, G.-Kisfalud, Gömör.
20. Nagymolnár István, Osgyán, Gömör.
21. Pongó Gyula, Kálosa, Gömör.
22. Révay István, Trebosztó, Turócz.
23. Reguly Kálmán, Klenócz, Gömör.
24. Sáfrán Géza, Bánfalva, Borsod.
25. Soós Barna, Rimaszombat.
26. Soós Lajos, Rimaszombat.

27. Szombathy László, Jéne, Gömör.
28. Tóth Béla, Rimaszombat.
29. Tóth Miklós, Damak, Borsod.

ÖTÖDIK OSZTÁLY.

1. Albert János, Hanva, Gömör.
2. Andrásy Kálmán, Rimaszombat.
3. Bárdosy Miklós, Csetnek, Gömör.
4. Bargár Emil, Znyóvárallya, Turócz.
5. Benedek Lajos, Tokaj, Zemplén.
6. Braun Sándor, Dété, Gömör.
7. Egly Ernő, R.-Lehota, Gömör.
8. Ginzery Boldizsár, Tótfalu, Pest.
9. Glózer László, Krompach, Szepes.
10. Karpinszky Lajos, Szikszó, Abauj.
11. Kishonthy Ákos, Rimaszombat.
12. Lámer János, Osgyán, Gömör.
13. Nagy József, Lénártfalva, Gömör.
14. Ozdinyi Jenő, Füle, Nógrád.
15. Papszász Gyula, Runya, Gömör.
16. Ruttkay Zoltán, Ruttká, Turócz.
17. Slezinger Miksa, A.-Balog, Gömör.
18. Tóth Kálmán, Serke, Gömör.
19. Varga István, Rimaszombat.

HATODIK OSZTÁLY.

1. Batory László, Rimaszombat, (kilépett).
2. Czene József, Rimaszombat, (m.h.)
3. Janko János, Kövi, Gömör.
4. Kovács Andor, Osgyán, Gömör.
5. Kracs Kornél, Rimaszombat.
6. Nagy Dezső, F.-Vály, Gömör.
7. Sándor Szilárd, Serke, Gömör.
8. Szabó Mihály, Ujszász, Pest.
9. Szkalos Samu, Ozdín, Nógrád.
10. Richter Aladár, Rimaszombat.
11. Tóth Lajos, Runya, Gömör.
12. Vicziány Lajos, Rimaszombat.
13. Vozáry Béla, Rimaszombat.
14. Zsolnay Pál, Szedlicsna, Trencsén.

XII.

A tanulóifjuság létszámának kimutatása az 188³/₄. évről.

a) Vallásra nézve							b) Korra nézve										
Osztály	ág. h. ev.	helv. h. ev.	r. kath.	g. kath.	mózes v	Összesen	10	11	12	13	14	15	16	17	18	Összesen	
	é v e s																
I.	14	8	11	1	10	44	2	10	16	11	5	—	—	—	—	44	
II.	13	13	4	—	2	32	—	1	12	8	7	2	2	—	—	32	
III.	8	8	6	1	2	25	—	—	2	9	9	4	1	—	—	25	
IV.	10	13	5	—	1	29	—	—	—	—	12	8	6	3	—	29	
V.	2	6	8	1	2	19	—	—	—	—	1	7	4	5	2	19	
VI.	5	7	2	—	—	14	—	—	—	—	—	1	6	6	1	14	
összesen	52	55	36	3	17	163	2	11	30	28	34	22	19	14	3	163	

c) Honosságra nézve																											
Osztály	r.-szombati	gömörmegei	borsodm.	nógrádm.	zolyonm.	túrócsm.	trencsénm.	árvamegyei	liptómegei	szepesm.	sárosmegei	zemplénm.	berégmegei	ungmegei	abaujtomam.	szabolcsm.	szatmárn.	szilágym.	hevesmegei	pestmegei	tolnamegyei	csongrádm.	barsmegei	nyitra.	a.-ausztriai	Összesen	
	I.	8	19	1	3	1	2	1	—	1	2	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—
II.	5	13	—	6	—	—	1	1	—	2	—	—	—	—	—	1	1	4	—	—	—	—	—	—	1	—	32
III.	7	10	1	1	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	25
IV.	8	11	3	2	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
V.	3	9	—	1	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
VI.	6	5	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
össz.	37	67	5	14	1	7	3	2	1	6	1	2	1	1	2	1	1	2	2	1	2	1	1	1	1	—	163

d) Nyelvismeretre nézve : beszél						e) A szülők polg. állására nézve					f) Fölvételre nézve							
Osztály	magyarul	magy., ném.	magy., tótul	magy. ném. tót.	magy. ném. tót. év el. csak tót.	Összesen	őstermelők	ip. és keresk.	köztisztv.	magán tisztv.	szem. szolg. t.	Összesen	Be- írva	évközb.	magán tan.	meghalt	kilépett	év végén
	I.	18	6	8	5	7	44	17	10	13	1	3	44	43	—	1	—	2
II.	15	5	7	4	1	32	7	12	11	1	1	32	31	—	1	1	1	30
III.	14	4	6	1	—	25	3	7	13	—	2	25	25	—	—	—	—	25
IV.	15	3	6	5	—	29	4	10	12	1	2	29	29	—	—	—	2	27
V.	10	2	5	2	—	1a	—	5	10	3	1	19	18	1	—	—	—	19
VI.	5	4	3	2	—	14	3	6	3	2	—	14	14	—	—	1	1	12
összesen	77	24	35	19	8	163	34	50	62	8	9	163	160	1	2	2	6	155

XIII.

Tájékozásul, a jövő tanévet illetőleg.

1. A jövő 188⁴/₅. tanév szept. 1-én veszi kezdetét, midőn egyszersmind a **hetedik osztály is megnyitattik**. — Igazgató lesz a három éven át: **BAKSAY ISTVÁN**.

2. A javító- és pótvizsgálatok a tanév megkezdése előtt augusztus 28—30. napjain fognak megtartatni.

„Azon tanulónak, ki egy tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, az intézet tanári testülete megengedheti, hogy amaz osztályzata kijavítása végett a következő iskolai év kezdetén (aug. 28—30.) vizsgálatot tehessen. A ki két tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, az csak rendkívüli esetben a vallás- és közoktatásügyi miniszter, illetőleg a tanintézet felekezeti főhatósága engedélyével bocsátható javító vizsgálatra. A ki kettőnél több tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, az javító vizsgálatra sem mi esetre sem bocsátható“ (L. az 1883: XXX. t. cz. 11. §.)

3. A beiratások és fölvételi vizsgálatok ideje szept. 1—4. napjai.

„Más középiskolából jövő növendékek csak akkor vétetnek föl a következő osztályokba, ha az általok elhagyott tanintézet bizonyítványával igazolják, hogy a közvetlenül előzőtt osztályban kelégitő sikerrel tanulták legalább is azon tárgyakat, melyek rendes tantárgyak, abban az intézetben, hova felvétetni akarnak.

Azon tanulók, kik nyilvános reáliskolából vagy polgári iskolából gymnasiumba akarnak átmenni, kötelesek fölvételi vizsgálatot tenni le.“ (L. 1883: XXX. t. cz. 12. §.

„Évközben más intézetből jövő tanuló, a tanári testület határozata alapján, csak a változtatás okainak igazolása mellett vehető föl“ (13. §.)

4. Beiratásnál kérjük a szülők, gyámok vagy helyetteseik megjelenését.

5. A tanulók csak is a tanári kar által megvizsgált s jónak talált helyen lakhatnak, még pedig egészséget nem veszélyeztető számban; ez okból kívánatos, hogy az érdekelt szülők a jövő évi igazgatóhoz forduljanak.

6. Ugyan ő hozzá intézendők mind azon kérvények, melyekben táp- vagy tandijnak részben vagy egészben leendő elengedéséről van szó. A folyamodványok aug. 30-ig benyújtandók.

7. A tandij 18 frt., melynek egyik fele beiratáskor, másik fele pedig febr. 1-én lefizetendő.

8. Minden tanuló időszakonként jegyzőkönyvi kivonatot kap, mely a szülők vagy helyetteseik által aláírva az osztálytanárnak 30 nap alatt bemutatandó.

9. Minden nem protestans tanuló a vallástanból nyert előmenetelét bizonyítvánnyal tartozik igazolni; ellenkező esetben nem osztályozható s így iskolai bizonyítványra nem számíthat.

A II. számhoz.

Az „Értesítő“ zártával értesülünk arról, hogy a nm. vallás- és közoktatási miniszterium jun. 7-én kelt fölterjesztésünkre a két tanári (ó-classica-irodalmi és mathem.-physicali) tanszékre a pályázatot kiírta s az államsegélyt utalványozta.
